

Sygn. akt VIII Ka 560/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 listopada 2014 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku VIII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: **SSO Przemysław Wasilewski**

Protokolant Aneta Chardziejko

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Białymstoku Bożeny Romańczuk

po rozpoznaniu w dniu 21 listopada 2014 roku

sprawy J. M.

oskarżonego o czyn z art. 91 § 4 i 1 k.k.s. w zb. art. 54 § 3 i 1 k.k.s. w zb. z art. 65 § 4 i 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s.

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżyciela publicznego

od wyroku Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim

z dnia 09 maja 2014 roku, sygnatura akt VIII W 460/13

Zaskarżony wyrok uchyla i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Bielsku Podlaskim do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

J. M. został oskarżony o to, że:

w dniu 5 sierpnia 2013 roku przechowywał w pomieszczeniu budynku mieszkalnego w miejscowości (...), gmina S., towar nieoznaczony znakami akcyzy, o którym wiedział, że został sprowadzony na terytorium Wspólnoty bez zgłoszenia celnego i przedstawienia organowi celnemu w postaci: 50 paczek papierosów marki A., 14 paczek papierosów marki M., 34 paczek papierosów marki P.(w tym 10 paczek t/a/20 otwartych), 840 sztuk luzem papierosów marki M.(42 pakiety po 20 sztuk), 18 paczek papierosów marki V., wódka B.40% 1 butelka o pojemności 1 litra, wódka D.(...)1 butelka o pojemności 0,5 litra, wódka A.40% 1 butelka o pojemności 1 litra, wódka A. G.40% 1 butelka o pojemności 0,75 litra, alkohol (...) o objętościowej mocy alkoholu 82 % 2 butelki szklane nieoryginalnie zamknięte o pojemności 1 litra każda 2 litry, na którym ciążyą należności celne w kwocie 100 złotych oraz należności podatkowe w łącznej kwocie 2.987 złotych, w tym podatek akcyzowy w wysokości 2.363 złotych oraz podatek od towarów i usług w wysokości 624 złotych,

to jest o wykroczenie skarbowe z art. 91 § 4 i 1 k.k.s. w zb. z art. 54 § 3 i 1 k.k.s. w zb. z art. 65 § 4 i 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim z 9 maja 2014 roku w sprawie o sygn. akt VIII W 460/13 oskarżony J. M. został uniewinniony od popełnienia zarzucanego mu czynu. Kosztami sądowymi obciążono Skarb Państwa.

Apelację od powyższego orzeczenia wniósł Urząd Celny w B..

Na podstawie art. 425 § 1 i 2 k.p.k. i art. 444 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. zaskarżył wymieniony wyrok na niekorzyść J. M. w całości.

Powołując się na art. 438 k.p.k. i art. 427 § 2 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. zarzucił temu wyrokowi:

- 1) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów wyrażającej się w wybiórczym i dowolnym dopasowaniu dowodów na potwierdzenie przyjętych przez Sąd stwierżeń,
- 2) obrazę przepisów postępowania mających wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 4 k.p.k. poprzez nieuwzględnienie okoliczności na niekorzyść oskarżonego.

Stawiając powyższe zarzuty, na podstawie art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s., wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I Instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja Urzędu Celnego okazała się zasadna i zasługiwała na uwzględnienie.

Niniejsza sprawa należy do kategorii spraw, w których dla wykrycia prawdy materialnej niezbędnym jest zebranie całokształtu materiału dowodowego (wszystkich dowodów mających istotne znaczenie) i dokonanie na ich podstawie, przestrzegając zasady swobodnej oceny dowodów (art. 7 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s.), prawidłowych ustaleń stanu faktycznego. Artykuł 2 § 2 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. wprowadza zasadę, iż wszelkie rozstrzygnięcia powinny być oparte o prawdziwe ustalenia faktyczne. **Oznacza to, że wszystkie organy procesowe (w tym Sąd I Instancji) są zobligowane do dołożenia - niezależnie od woli stron - maksymalnych starań i wyczerpania wszelkich dostępnych środków dla poznania prawdy.** Zasada prawdy materialnej określona w art. 2 § 2 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. ma związek z innymi zasadami procesowymi, a mianowicie: bezpośrednio, swobodnej oceny dowodów i obiektywizmu. Zasada obiektywizmu (art. 4 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s.) nakazuje organom prowadzącym postępowanie karne badać oraz uwzględniać okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego. Jest ponadto wyrazem postulatu, by ustalenia faktyczne odpowiadały prawdzie, co w postępowaniu sądowym jest osiągalne jedynie wtedy, gdy przedmiotem zainteresowania jest cały zebrany materiał dowodowy bez pominięcia istotnych części i gdy całokształt tego materiału - po prawidłowym ujawnieniu go w procesie - stanie się następnie przedmiotem rozważań sądu.

Dopiero mając zgromadzony cały materiał dowodowy i prawidłowo oceniony, Sąd I Instancji jest w stanie prawidłowo ustalić stan faktyczny. Podkreślić należy, że przez prawdziwe ustalenia faktyczne rozumie się ustalenie, które zostało udowodnione. **Udowodnienie zachodzi wówczas, gdy w świetle przeprowadzonych dowodów fakt przeciwny dowodzonemu jest niemożliwy lub wysoce nieprawdopodobny** (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 30 grudnia 2010 r. o sygn. II AKa 280/10, opub. w POSAG. 2011/2/134-162, LEX 936530).

Bezspornym w niniejszej sprawie był fakt odnalezienia w dniu 5 sierpnia 2013 r. w pomieszczeniu mieszkalnym w miejscowości (...), gmina S.towaru nieoznaczonego znakami akcyzy w postaci: 50 paczek papierosów marki A., 14 paczek papierosów marki M., 34 paczek papierosów marki P.(w tym 10 paczek t/a/20 otwartych), 840 sztuk luzem papierosów marki M.(42 pakiety po 20 sztuk), 18 paczek papierosów marki V., wódki B.40% 1 butelki o pojemności 1 litra, wódki D.(...) 1 butelki o pojemności 0,5 litra, wódki A.40% 1 butelki o pojemności 1 litra, wódki A. G.40% 1 butelki o pojemności 0,75 litra, alkoholu etylowego o objętościowej mocy alkoholu 82% 2 butelek szklanych nieoryginalnie zamkniętych o pojemności 1 litra każda 2 litry, co wynikało z notatki urzędowej (k. 1), protokołu przeszukania (k. 3-5), czego nie kwestionował oskarżony J. M..

W ocenie Sądu Okręgowego Sąd I Instancji przedwcześnie przesądził, że wersja oskarżonego starająca się wykazać, że większość wyrobów akcyzowych ujawnionych podczas przeszukania należała do jego zmarłego ojca jest prawdziwa, nie analizując szeregu dowodów zgromadzonych w niniejszym postępowaniu, co spowodowało dokonanie ustaleń

faktycznych w oparciu o niepełny materiał dowodowy i doprowadziło do tego, że ocena Sądu I Instancji była całkowicie dowolna.

Należałoby zacząć od tego, że funkcjonariusze Straży Granicznej Ł. S.(k. 10v), T. G.(k. 14v), P. T.(k. 16v), T. R.(k. 12v) przesłuchani w trakcie postępowania przygotowawczego zeznali, że J. M.pytany o pochodzenie rzeczy odpowiedział, że część z nich kupił sam na własne potrzeby od nieznanymi mu bliżej obywateli (...)odwiedzających jego miejscowość, natomiast część z nich stanowiła własność jego zmarłego ojca. Co więcej, trafnie skarżący zauważył, że oskarżony J. M.do protokołu przeszukania (k. 4) nie tylko nie zgłosił żadnych zastrzeżeń, ale podał, że ujawniony towar akcyzowy w postaci papierosów i alkoholu jest w części jego własnością, a w części jego zmarłego ojca, choć nie potrafił dokładnie wskazać tych rzeczy. Ponadto wskazał, że pozostałe wyroby stanowiące jego własność kupował od bliżej jemu nieznanymi osób obywateli Republiki (...)na potrzeby własne.

Tymczasem oskarżony J. M.w swoich wyjaśnieniach (k. 33v-34), będąc przesłuchiwanym w dniu 7 sierpnia 2013 r. wyjaśnił, że jego własnością jest 14 paczek papierosów M., 9 paczek papierosów niebieskich oraz 2 butelki o pojemności 0,7 litra oraz 3 butelki wódki A. L.o pojemności 0,5 litra. Podał, że całość tych wyrobów akcyzowych dość od siostry, która mieszka w B.oraz od znajomego (...) dalszego kuzyna, któremu wystawił zaproszenie do wizy. Wskazał, że pozostały towar należał do jego ojca, który zmarł około miesiąca temu. W kolejnych wyjaśnieniach (k. 51-52), będąc przesłuchiwanym w dniu 28 sierpnia 2013 r. stwierdził, że część z wyrobów akcyzowych otrzymał w prezencie od siostry ciotecznej, która przyjeżdżała do niego i od kuzyna. Podał, że od siostry otrzymał kilka butelek alkoholu w butelkach 0,5 litrowych, parę paczek papierosów, jakieś pół roku temu. Od kuzyna zaś otrzymał też alkohol i papierosy, parę miesięcy temu, ale nie pamięta dokładnie daty.

Tymczasem w wyniku sprawdzenia w Systemie Odpraw Celnych przekroczeń granicy ustalano, że w okresie od stycznia 2013 roku do 5 sierpnia 2013 roku (k. 150-151) nie odnotowano przekroczeń przejść granicznych podległych Urzędowi Celnemu w B., osób wskazanych przez oskarżonego J. M. tj. M. M. i Y. M..

Ponadto oskarżony dla Y. M. wystawił zaproszenia na okres od 6 czerwca 2013 roku do 6 czerwca 2014 roku, zaś co do M. M. na okres 1 kwietnia 2013 roku do 6 czerwca 2014 roku (k. 64-65), co również wymaga weryfikacji i analizy w świetle wyjaśnień oskarżonego i innych dowodów zgromadzonych w niniejszym postępowaniu.

Kolejnym faktem, który starał się uwypuklić skarżący, który Sąd I Instancji w zasadzie całkowicie pominął była analiza numerów banderoli na zajętych papierosach (k. 101-103, 148). Numery części z nich wskazywały, że znajdowały się w jednym kartonie, co wykluczałoby przywiezienie tych papierosów po dwie paczki, z zachowaniem obowiązujących norm przewozowych, na co wskazywał oskarżony i co wymaga w związku z tym analizy.

Skarżący słusznie wskazał również na datę produkcji papierosów (k. 93-94v), z których część przypadła po dacie zgonu ojca oskarżonego (21 czerwca 2013 r. k. 38), co również uszło uwadze Sądu Rejonowego i co ma przecież ogromne znaczenie dla ustalenia kwestii własności tych papierosów.

Z uwagi na powyżej wskazane braki w materiale dowodowym, w ocenie Sądu Okręgowego nie zostało w sposób wyczerpujący wyjaśnione przez Sąd I Instancji, kto był właścicielem wyrobów akcyzowych nie oznaczonych znakami akcyzy, które znaleziono w pomieszczeniu budynku mieszkalnego w miejscowości (...), zamieszkałej przez oskarżonego, co ma wpływ na ustalenie odpowiedzialności bądź jej braku oskarżonego J. M..

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy należy mieć na uwadze wszystkie podniesione wyżej uwagi i wytyczne, których wykonanie powinno doprowadzić do ustalenia prawidłowego i niebudzącego wątpliwości stanu faktycznego. Tak ustalony stan faktyczny musi następnie zostać poddany wnikliwej ocenie w świetle zasad określonych w art. 7 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s., a to z kolei winno doprowadzić do wydania w niniejszej sprawie sprawiedliwego wyroku.

Powyższe oczywiście nie oznacza, iż w razie uzupełnienia materiału dowodowego, przy ponownym rozpoznaniu sprawy, Sąd Rejonowy nie może dojść do wniosków, jakie powziął w niniejszym postępowaniu..

Co do dowodów, które nie miały wpływu na uchylenie orzeczenia, Sąd Rejonowy powinien skorzystać z możliwości, jaką daje art. 442 § 2 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s.

Sąd Odwoławczy ograniczył rozpoznanie środka odwoławczego do powyższych uchybień, ponieważ rozpoznanie w tym zakresie było wystarczające do wydania orzeczenia, a rozpoznanie pozostałych uchybień podniesionych w apelacji (kwestia orzeczenia przypadku w niniejszej sprawie) byłoby przedwczesne dla dalszego toku postępowania.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.